

Zastupitelstvo obce Temelín pověřuje svého zástupce pro Lokální pracovní skupinu (LPS) předložením následujících dotazů:

1. Na základě, jakých kritérií byla lokalita JANOCH v roce 2016 zařazena do seznamu vybraných lokalit pro potenciální hlubinné úložiště?

Lokalita Janoch byla zařazena mezi potenciální lokality na základě požadavku uvedeném v Konceptu nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem (RAO a VJP), a to konkrétně v prvním bodě tabulky č. 9, na základě kterého SÚRAO přistoupila k prověření možnosti nalezení vhodného horninového bloku v okolí jaderných elektráren. Hodnocení území okolo obou jaderných elektráren bylo provedeno v rámci projektu: Zhodnocení geologických a dalších informací vybraných částí českého moldanubika z hlediska potenciální vhodnosti pro umístění HÚ (EDU-západ a ETE-jih). V roce 2015 byly na základě předběžného expertního geologického posouzení území nezávislými týmy vytipovány dva polygony v blízkosti stávajících jaderných elektráren, které byly nazvány ETE-jih (v blízkosti JE Temelín) a EDU-západ (v blízkosti JE Dukovany). Hlavním výstupem provedených prací bylo vyhledání potenciálně vhodného geologického bloku pro umístění hlubinného úložiště (HÚ). Ve výzkumném polygonu ETE-jih bylo identifikováno zúžené území a bylo pojmenováno „Janoch“, v případě polygonu EDU-západ pak zúžené území pojmenováno „Na Skalním“, a tím byl doplněn počet potenciálně vhodných lokalit z původních sedmi na devět.

2. Plán činnosti SÚRAO na tři a více let podmiňuje zařazení lokality do seznamu potenciálního hlubinného úložiště pak písemným souhlasem dotčené obce. Kde je tento písemný souhlas?

Plán činnosti tuto podmínku neobsahuje. Usnesením vlády č. 1350 ze dne 21. 12. 2020 o plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2021, tříletém plánu a dlouhodobém plánu a k přípravě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva v České republice, vláda ve výroku I/2 schválila v návaznosti na dokončení multikritériálního hodnocení devíti potenciálních lokalit pro umístění hlubinného úložiště návrh zúžení počtu lokalit pro budoucí hlubinné úložiště na 4 perspektivní pro navazující práce (Březový potok, Horka, Hrádek a Janoch) a informaci o dalším postupu prací k výběru dvou kandidátních lokalit, obsažených v části IV materiálu č. j. 1528/20. Dále bylo usnesením vlády ve výroku IV/1 uloženo místopředsedovi vlády, ministroví průmyslu a obchodu a ministroví dopravy předložit vládě do 31. prosince 2030 návrh finální lokality a návrh záložní lokality pro budoucí hlubinné úložiště radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva.

Usnesením vlády ze dne 11. ledna 2023 byl schválen pod č. j. 7/2023 „Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2023, tříletý plán a dlouhodobý plán“ („Plán činnosti“). Dle Plánu činnosti je pro čtyři vybrané lokality připravována návazná etapa prací za účelem získání dat z hloubky úložiště v režimu geologického výzkumu a průzkumu. Získání těchto dat je podmíněno nejen technickými možnostmi, ale především schválením průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry na dotčených lokalitách. Schválený Plán činnosti stanoví, že SÚRAO podá žádosti o stanovení průzkumných území na všech čtyřech potenciálních lokalitách pro hlubinné úložiště v první polovině roku 2023 s požadavkem jejich trvání nejméně do roku 2032. Průzkumné práce ve stanovených průzkumných územích budou probíhat za účelem definování vlastního horninového bloku pro potenciální umístění hlubinného úložiště a stanovení jeho vlastností. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště.

3. Proč se v případě lokality JANOCH hledá v problematických pararulách, když jsou na jiných lokalitách vylučovány?

Přítomnost konkrétního horninového typu (zde monotónního komplexu migmatitizovaných pararul) není apriori důvodem k vyloučení lokality. V případě lokality Janoch jsou přítomné „migmatitizované pararuly“ mechanicky i strukturně podobné i horninám prvního úložiště na světě – finskému Onkalo. Důvodem, proč na ostatních lokalitách Horka, Hrádek a Březový potok nejsou homogenní bloky horninového prostředí cíleny do pararul, je, že na těchto lokalitách se pararuly nenacházejí v dostatečném objemu a cílová litologie je odlišná (Březový potok – amfibol biotitický granodiorit, Horka – amfibol biotitický melagranit až melasyenit – durbachit a Hrádek – granit). Hlavním kritériem pro zařazení litologického celku je jeho homogenita a nízký stupeň křehkého porušení, což zmiňované pararuly lokality Janoch s velkou rezervou splňují.

4. V zájmovém území se nachází tzv. Hlubocký zlom, který je prý seismicky dlouhodobě neaktivní. Již v roce 2017 geolog a publicista pan Cílek jasně definuje „Hlubocký zlom“ jako problém pro vybudování HÚ v této lokalitě...

Proč je jakýkoliv takovýto zlom v jiných lokalitách vylučujícím kritériem a v lokalitě JANOCH ne i přesto, že v nedávné době proběhlo několik seismických aktivit, které byly zaznamenány i na JETE?

Hlubocký zlom je významnou geologickou strukturou v zájmovém území lokality Janoch, který SÚRAO dlouhodobě studuje. Podle dostupných dat je dlouhodobě seismicky neaktivní. Hlubocký zlom byl v 60. letech definován jako okrajový zlom českobudějovické pánve směru SZ-JV. Od té doby je hlubocký zlom chápán jako relativně dlouhá regionální struktura procházející SV okrajem českobudějovické pánve, eventuálně dále pokračující na JV, směrem k třeboňské pánvi. Je třeba ale podotknout, že jeho SZ část nelze objektivně nazývat jako zlom v užším slova smyslu, protože v této oblasti je jeho existence spíše hypotetická a zřetelně se neprojevuje. Je proto správnější na něj pohlížet jako na víceméně lineární zlomovou strukturu probíhající okrajem budějovické pánve, nacházející se mezi obcemi Munice a Dubičné, jak uvádí studie Masarykovy univerzity v Brně, konkrétně Špaček, P., et al., (2011): Quarternary activity of the Hluboká Fault.

Avšak i přestože je Hlubocký zlom dlouhodobě neaktivní, bylo zaznamenáno několik slabých seismických událostí v nedávné době. Tyto události byly monitorovány a zaznamenány i na ETE (Jaderné elektrárně Temelín). Seismická aktivita je běžným jevem v mnoha regionech a je důležité rozlišovat mezi běžnou a kritickou aktivitou, která by mohla ovlivnit bezpečnost budoucího hlubinného úložiště. Zlomové struktury mohou být potenciálními cestami pro únik radionuklidů, a proto jsou pečlivě studovány při výběru finální a záložní lokality pro hlubinné úložiště.

Pro umístění hlubinného úložiště jsou stanovena přísná kritéria, která zahrnují hodnocení geologických podmínek vybraných lokalit, seismické stability, hydrogeologických vlastností a samozřejmě také zlomové struktury a odolnost masivu vůči seismickým aktivitám a další klíčové vlastnosti s vlivem na zajištění dlouhodobé bezpečnosti hlubinného úložiště definované zejména vyhláškou č. 378/2016 Sb.

Protože není odkazováno na konkrétní citační aparát či publikaci, nelze bez jejího uvedení údajný výrok doktora Václava Cílka (jehož slova mohla být také mediální zkratkou) dále komentovat.

5. Víte, do jaké vzdálenosti je definováno I. pásmo havarijního plánování JETE?

V zájmovém území lokality Janoch a jejím bezprostředním okolí se nachází zóna havarijního plánování jaderného zařízení – Jaderné elektrárny Temelín. Do této zóny náleží všechny obce ležící v zájmovém území Janoch.

Velikost ZHP Jaderné elektrárny Temelín je na základě návrhu držitele povolení ČEZ, a. s. stanovena Rozhodnutím SÚJB č. 311/1997 ze dne 5. srpna 1997. Vnitřní část ZHP o poloměru cca 5 km od ETE1,2 zasahuje do územního obvodu celkem 5 obcí: Dříteň, Olešník, Temelín, Týn nad Vltavou a Všemyslice. Části území těchto obcí, kromě obce Temelín, zasahují i do vnější části ZHP. Vnější část ZHP vymezená v pásmu od 5 do 13 km od ETE1,2 je rozdělena do 16 sektorů.

6. Jakým způsobem jste schopni na základě stanovených bezpečnostních kritérií a krizového plánu GARANTOVAT, že dlouhodobý způsob konvenčního (pomocí trhaviny) rozpojování horniny, dle Vaší TZ č. 222/2018 z února 2018 (GP), těžko rozpojitelné a těžitelné horniny, nenaruší podloží JETE, která se nachází v blízkosti 4 km?

Trhací práce jsou běžně používanou technologií pro rozpojování hornin. Používají se při ražbách tunelů i pod městskou zástavbou, kde jsou vzdálenosti mezi prováděním trhací práce a objekty povrchové zástavby do 50 m. Trhací práce budou projektovány s ohledem na požadavek minimalizace zóny ovlivnění v okolí výrubů předpokládaných podzemních děl hlubinného úložiště, která je v řádu prvních metrů okolo tunelů. Proto je destruktivní působení trhacích prací ve vzdálenosti 4 km zcela vyloučeno.

Není tato blízkost obrovským bezpečnostním rizikem a potencionálním ohrožením obyvatel nejen v blízkém okolí JETE? Pokud tvrdíte že ne, doložte dokumenty dotčených institucí, jako např. SÚJB apod.

Pokud by mohlo existovat takové riziko, nemohlo by být finské Posivě uděleno povolení k výstavbě hlubinného úložiště stejnou technologií, neboť jaderná elektrárna Olkiluoto je vzdálena od budovaného hlubinného úložiště cca 1,8 km.

Dotčenou institucí ve vztahu k trhacím pracím je místně příslušný Obvodní báňský úřad, který jejich provádění povoluje na základě dokumentace, která se zpracovává na základě schválené stavební dokumentace. (Vyhláška č. 72/1988 Sb. o používání výbušnin).

7. Na ústním jednání s MŽP dne 1. 11. 2023 zaznělo z úst zástupce MŽP (na dotaz p. Kudrleho), že kumulaci průmyslového a ekologického zatížení teprve budou posuzovat, což je neakceptovatelné.

Zajímal se někdy někdo z Vás o aktuální a v blízké budoucnosti plánované průmyslové a ekologické zatížení tohoto mikroregionu? Můžete jej vyjmenovat?

Celý proces z hlediska posuzování vlivu hlubinného úložiště na životní prostředí probíhá v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí. SÚRAO v současné době připravuje podkladové studie, které v budoucnu povedou ke zpracování dokumentace EIA tak, jak výše uvedený zákon požaduje. V tomto roce jsme například dokončili tzv. Biologický screening všech lokalit a na podzim bude dokončen odborný materiál pro účely geologického průzkumu v jednotlivých lokalitách, který řeší vlivy předmětné činnosti na životní prostředí a veřejné zdraví v rozsahu odpovídajícímu obsahu dokumentace EIA.

SÚRAO počítá také v rámci procesu výběru finální a záložní lokality na základě aktuálně dostupných dat s vypracováním předběžného posouzení vlivů HÚ na životní prostředí v

rozsahu odpovídajícímu dokumentaci EIA (příloha č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí).

Do budoucna po výběru lokality bude následně vypracována dokumentace EIA – hodnocení vlivu hlubinného úložiště na životní prostředí dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb.

8. V případě provedení průzkumných hlubinných vrtů do hloubky 1200 m a 600 m existuje potencionální riziko ztráty spodních vod, kdy mohou obyvatelé využívající vodu ze studní a vrtů o tuto vodu definitivně přijít. Tvrdit, že se to nemůže stát je nesmysl a tuto odpověď neakceptujeme.

Jakým způsobem má SÚRAO zajištěn náhradní zdroj vody?

Projektování vrtů podléhá v ČR zásadám přísné legislativní regulace, která sama o sobě zajišťuje, že plánované práce neohrozí stávající zdroje podzemních vod, ale i jiné zdroje např. geotermální. Pro každý projektovaný vrt bude zpracován konkrétní prováděcí projekt, který musí identifikovat všechna možná rizika a případná nápravná opatření.

Bude tento potencionální problém SÚRAO řešit před zahájením vrtů nebo nastane situace, kdy se občané v blízkých obcích jako je Nová Ves, Jeznice a Kočín, kde tento zdroj vody plně využívají, ocitnou dlouhodobě bez vody?

Povolení umístění a projektování vrtů před zahájením jejich provádění je na rozhodnutí příslušných dozorových orgánů (např. Obvodního báňského úřadu či Krajského úřadu), které mohou provedení vrtu odmítnout např. v případě ohrožení podzemních vod. I proto se SÚRAO při plánování vrtných prací již před jejich zahájením snaží identifikovat možná rizika a vyhnout se jim, tak aby k nim v budoucnu nemohlo dojít.

Stejná otázka se týká zdroje vody, kterým se v blízkém okolí potencionálního HÚ napájí dobytek (až 600 l denně). Jakým způsobem se bude kompenzovat nutnost připojení se na vodovodní řad a za tuto vodu platit?

Při plánování vrtů jsou zohledňovány všechny vlivy na jejich provádění, a to zejména u zdroje pitných vod. Nutno podotknout, že lze respektovat pouze objekty oficiální, tj. takové, ke kterým je řádná dokumentace a informace jsou uvedeny u příslušných úřadů, které jsou zodpovědné za jejich evidenci. Pokud dojde k prokazatelnému ovlivnění okolí vlivem plánovaných geologických prací, budou zajištěny odpovídající kompenzace ze strany SÚRAO či prováděcí organizace.

9. Nutnou podmínkou pro vydání stavebního povolení je i tzv. proces EIA, tedy posouzení vlivu stavby na životní prostředí.

Kdy proběhl biologický screening? Kde je z něho zpráva? Kde jsou přesné termíny, kdy proběhnou další průzkumy?

Biologický screening proběhl v r. 2023 v celém vegetačním období (průzkumy: botanický, entomologický, obratlovců, hydrobiologický). Zpráva je zveřejněna na webových stránkách SÚRAO (TZ 720/2023). Přesné termíny podrobného biologického průzkumu a následného biologického monitoringu dosud nejsou stanoveny, odvíjejí se od variantní lokalizace povrchových objektů, tj. zejména povrchového areálu a navazující dopravní infrastruktury. Aktuálně jsou finalizovány hlavní vstupy pro lokalizaci povrchových objektů, kterými jsou metodika umístění povrchového areálu HÚ a aktualizace střetů zájmů lokality Janoch.

10. Lokalita JANOCH byla díky nulovým informacím ze strany zástupců obcí v záležitosti potencionálního HÚ dlouhodobě mimo reálné informace.

Jakým způsobem chce tedy SÚRAO zajistit, aby se obce podílely, když to neustále ve svých zprávách prezentuje?

Lokalita JANOCH byla zařazena v roce 2016 do seznamu a dodnes nemají obce a jejich občané odpovědi na zásadní otázky.

PROČ?

SÚRAO informovala a informuje lokalitu Janoch a její občany shodně jako občany v jiných lokalitách plus na Lokální pracovní skupině, kde bychom kromě informací rádi nabídli i možnost účastnit se řešení povrchového areálu.

V loňském roce, 2. června 2023, proběhla v Temelínské hospodě celodenní akce zaměřená (kromě obecných informací týkajících se hlubinného úložiště) především na plánované práce, které by měly vést k výběru finální a záložní lokality. Akce byla určena všem občanům, kteří o ni měli zájem, na otázky odpovídali odborníci ze SÚRAO i České geologické služby. (Obdobná akce proběhla dne 23. dubna 2018 rovněž v Temelínské hospodě).

Dále se pak zaměstnanci SÚRAO zúčastnili v červnu 2023 besedy v Purkarcí na vyzvání zastupitelstva a osadního výboru Purkarce, v listopadu pak veřejného projednání žádosti týkající se stanovení průzkumných území v lokalitě Janoch, pořádaných MŽP v Dřítňi.

Občanům v lokalitě jsou distribuovány Zprávy ze Správy, k dispozici je jim rovněž emailová adresa janoch@suraao.cz, který byl založen na základě požadavku Lokální pracovní skupiny.

SÚRAO má také své webové stránky a sociální sítě, kde je možné informace získat a odpovídáme také často na dotazy, které nám chodí emailem.

Co se týče zapojení obcí a jejich občanů, SÚRAO vždy může jakékoliv aktivity nad rámec toho, co požaduje zákon, pouze nabízet a je na rozhodnutí obcí a občanů, zda se jich chtějí účastnit.

11. Dle informací uvedených v nejnovější brožuře Zprávy ze Správy uvádíte, že se snažíte, aby povrchový areál byl co nejmenší.

Jaká je tedy aktuální rozloha povrchového areálu?

Jaká je aktuální rozloha zájmového území?

Jak velká část bude odlesněna?

Jak velkou plochu zabere mezideponie rubaniny?

Jakým způsobem bude naloženo s nevyužitou rubaninou?

Kolik další plochy padne na vybudování silnice a železnice?

Kam ubytujete nově příchozí zaměstnance a pracovníky, včetně jejich rodin?

1. V současné době na základě pracovních podkladů odhadujeme možné snížení rozlohy povrchového areálu na lokalitě Janoch na 10-15 hektarů, nicméně, jak jsme informovali mimo jiné i ve Zprávách ze Správy, projektové práce na optimalizaci povrchového areálu stále probíhají.

2. Průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry (PÚZZZK) Janoch je tvořeno nepravidelným čtyřúhelníkem a zaujímá celkovou plochu 22,74 km².

3. O definitivní poloze povrchového areálu nebylo zatím rozhodnuto, není tedy možné na tuto otázku nyní odpovědět.

4. Meziskládka rubaniny podle dnešních pracovních propočtů bude zaujímat plochu 2 500 m². Z této deponie bude rubanina průběžně odvážena mimo povrchový areál.

5. Nevyužitá rubanina z konvenčních ražeb je v daných geologických podmínkách kvalitním kamenivem, které lze využít jako surovinu pro stavební průmysl.

6. Pro vybudování vnitřních komunikací se nyní předpokládá plocha cca 0,03 km², pro železniční vlečku cca 0,0185 km².

7. Lokalita Janoch je v současné době jednou ze čtyř zvažovaných lokalit, jen obtížně lze nyní předpovídat počty pracovníků či jejich rodin. Pro lepší předpověď dopadů případné stavby hlubinného úložiště v regionu připravuje Univerzita Karlova socioekonomické studie, výsledky budou představeny nejspíše v podzimních měsících tohoto roku.

12. V zájmovém území lokality JANOCH se nachází významná síť ÚSES, pásmo významných nadnárodních biokoridorů, které nesmí být narušeny oplocením a v nedaleké blízkosti Evropsky významná lokalita (EVL). Zasahuje do zájmového území v jeho jižním cípu, a přesto to není vylučujícím kritériem jako v jiných lokalitách.

Jak chcete zajistit ochranu divoké zvěře a ptactva přesto, že při budování HÚ dojde k narušení jejich přirozeného prostředí vybudováním plotů, vytvořením dlouhodobého nadměrného hluku, a to především trhacími pracemi a nadměrnou nákladní dopravou, prachu, světelného smogu a dalších negativních vlivů na jejich bezpečný a plnohodnotný život?

Hlubinné úložiště bude navrženo tak, aby kvalita životního prostředí byla dostatečně chráněna a aby potenciální negativní dopady byly přijatými opatřeními zmírněny na přijatelnou úroveň. Výše zmíněné prvky ochrany přírody a krajiny jsou známé, jedná se o střety zájmů, které vstupují do výběru území pro umístění povrchových objektů hlubinného úložiště (viz 9.). Povrchové objekty svou rozlohou nepřesáhnou 2,5 % plochy PÚZZK, na kterém probíhají průzkumy.

Opatření ke snížení hluku, prašnosti a světelného smogu jsou známá a jsou běžně aplikovaná při realizaci rozsáhlých záměrů. Funkční (bude prověřeno) migrační koridor zvláště chráněných druhů velkých savců nesmí být narušen. Vliv trhacích prací – viz 6.

SÚRAO počítá s vypracováním posouzení vlivů hlubinného úložiště na životní prostředí v rozsahu odpovídajícímu dokumentaci EIA (příloha č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí) ještě před výběrem finální a záložní lokality.

Zastupitelstvo obce Temelín nepovažuje komunikaci a informovanost ze strany SÚRAO za transparentní, protože ani 8 let od vzniku lokality JANOCH není vedena věcná diskuze, nejsou odpovědi na zásadní otázky. Není možné, aby o takto závažném zásahu do naší přírody, krajinného rázu a životů našich občanů, rozhodovali 4 lidé a považujeme to za naprosto nepřijatelné.

Nulová empatie ze strany ředitele pana Vondrovce v přístupu k bezvýchodné situaci rodiny Vernerových, kteří žijí v zájmovém území potencionálního hlubinného úložiště, je důkazem skutečného přístupu státu k lidskému životu. Výsledek posudku, který si pan ředitel nechal na nemovitost této rodiny vypracovat, považujeme za lidsky nepřijatelný.

Zastupitelstvo obce Temelín tímto žádá prostřednictvím svého zástupce LPS, aby zástupci SÚRAO plnohodnotně odpověděli na uvedené dotazy.

Zastupitelstvo obce Temelín tímto žádá zástupce SÚRAO, aby uvedené dotazy a odpovědi na ně byly uvedeny do zápisu z tohoto jednání LPS.

Zastupitelstvo obce Temelín tímto žádá zástupce SÚRAO, aby příští jednání LPS proběhlo na půdě obecního úřadu v Temelíně. Zastupitelé jsou toho názoru, že není důvod, aby jednání vždy probíhala na radnici v Hluboké nad Vltavou.

Vlastníci nemovitosti Coufalka, která se nachází v blízkosti jedné z variant povrchového areálu možné lokality hlubinného úložiště, jsou o aktivitách pravidelně informováni. Také i díky zprostředkování SÚRAO mohou, pokud mají zájem, být přítomni jednání Lokální pracovní skupiny Janoch nebo reprezentovat lokalitu při jednání Poradního panelu expertů. Výsledek nezávislého posudku (vypracovaného po oboustranné dohodě) není možné ovlivnit.

Co se týče místa jednání LPS, nemá SÚRAO s jeho změnou problém, pokud se v tomto smyslu vyjádří i většina ostatních účastníků. Dosud nikdo z členů proti konání na Městském úřadě v Hluboké nad Vltavou nic nenamítal, nebyl tedy jediný důvod řešit jiný prostor pro jednání. Na druhé straně ve městě Hluboká nad Vltavou neproběhla akce pro veřejnost jako v loňském roce v Temelíně či veřejné projednání žádostí o průzkumná území pro zvláštní zásah do zemské kůry jako rovněž v loňském roce v Dřítňi.